Riik sõlmis lepingu Cell Broadcasti välkteavituse tehnoloogia arendajaga

6 kuud tagasi - 12.05.2026 Autor: AM

Seni oleme lootnud ohuteavituse SMS-idele, kuid tehnoloogiamaailmas on see justkui tähitud kirja saatmine ajal, mil vajame valguskiirust. Täna astus Eesti olulise sammu tulevikku: Päästeamet ja Riigiside Sihtasutus (RIKS) sõlmisid lepingu Norra tehnoloogiahiiu One2Many Norway AS-iga, et tuua meieni Cell Broadcast ehk välkteavituse lahendus, mida kasutavad juba paljud Euroopa riigid.

Mis on välkteavitus ja miks see SMS-ile säru teeb?

Kui tavaline SMS peab läbima mobiilivõrgu "postkontori", ootama oma järjekorda ja võib ummikute korral kümneid minuteid või tunde hilineda, siis Cell Broadcast on võrreldav hiiglasliku megafoniga, mis pasundab kõigile kärje ehk Cell-i piirkonda jäävatele mobiilseadmetele. See on juba aastakümneid vana tehnoloogia.

> "Meie võimekus inimesi kiiresti teavitada paraneb märgatavalt. See tehnoloogia ongi loodud spetsiaalselt ohtudest teavitamiseks: looduskatastroofid, ulatusliku mõjuga tööstusõnnetused või sõjaline rünnak," selgitas Päästeameti peadirektor Margo Klaos.

Välkteavitus ei küsi, kas su võrk on ülekoormatud või kas sul on parasjagu käsil viimane tase "Candy Crushis". See sajab ekraanile hüpikaknana, sõites üle kõigist teistest rakendustest. Veelgi enam – kriitilise ohu korral suudab see telefonis käivitada spetsiaalse ohuheli, mis ignoreerib isegi sinu hääletut režiimi. See on tehnoloogiline äratuskell, mida ei saa ignoreerida.

Toimetusest on mitmedki sattunud välismaal sellise ohuteavituse peale: näiteks Lõuna-Koreas hakkas aastaid tagasi bussitäiel inimestel (ka välismaalastel, sh Eesti inimestel) telefon korraks ühel ja samal ajal piiksuma, kui tuli erakordselt kuuma ilma ohuteavitus.

Tehnoloogiahiidude Apple´i ja Google´i õnnistus

Erinevalt tavalisest tekstisõnumist, mis jookseb igas nuputelefonis, nõuab välkteavitus keerukamat koostööd operatsioonisüsteemide loojatega. See on põhjus, miks me ei näe süsteemi täisvõimekust üleöö. Samas olid "kärjeteated" juba iidsel nutitelefonide-eelsel ajal olemas, kuid enam need Eestis ei tööta.

Eesti peab saama uue saatmisvõimekuse valmis 2026. aasta lõpuks, kuid nutitelefonide "kõrvad" ehk vastuvõtuvõimekus tekib alles 2027. aasta esimesel poolel. Selleks on vaja, et Apple (iOS) ja Google (Android) väljastaksid spetsiaalsed tarkvarauuendused just Eesti võrkude jaoks.

See on nagu uue raadiojaama loomine: riik paneb püsti saatemastid, kuid tehnoloogiafirmade ülesanne on lisada igasse telefoni tarkvara, mis selle jaama üldse üles leiaks. Koostöö Cupertino ja Mountain View’ga juba käib ning pärast süsteemi valmimist ootavad ees testid iga Eesti mobiilioperaatoriga.

SMS ei kao kuhugi: dünaamiline duo

Kuigi välkteavitus on kiire ja vankumatu, jääb asukohapõhine aeglasem SMS samuti alles. RIKS-i projektijuht Antti Turmann toob välja olulise nüansi:

> „Mõlemal ohuteavituse kanalil on oma tugevused ja piirangud, kuid koos kasutades moodustavad need märkimisväärselt tõhusama terviklahenduse. Näiteks on võimalik mobiilsidevõrgu välkteavituse kaudu edastatud ohuteavituse järel saata lõputeavitus ohu möödumise kohta SMSga kõigile, kes algse välkteavituse said. Üksnes välkteavituse abil ei oleks see võimalik, kuna inimesed võivad olla selleks ajaks ohualast juba lahkunud.”

Välkteavitus on seega "tulista ja unusta" tüüpi kiirlahendus, samas kui SMS on "jälgi ja teavita" tüüpi kanal, mis suudab hoida sidet nendega, kes on kriisipiirkonnast juba eemale liikunud.

Millal me seda reaalselt näeme?

Valitsus on eraldanud Cell Broadcasti arenduseks raha 2026. aastaks.

Kogemus teistest riikidest näitab, et uue süsteemi massidesse jõudmine võtab aega – optimaalne tase, kus teavitus jõuab enam kui 90% seadmeteni, saavutatakse tavaliselt aasta või paari jooksul pärast käivitamist, kui inimesed on jõudnud oma seadmete tarkvara uuendada.

- Uudised

- Mobiiltelefonid
- Tarkvara
- Turvalisus

Pilt

